

MIPA HYVINVOINTIKYSELYN PALAUTE KUNTOUTUSSÄÄTIÖ

Sisällys

MIPA HYVINVOINTIKYSELYN PALAUTE KUNTOUTUSSÄÄTIÖ	1
MIPA TUTKIMUSOHJELMA JA HYVINVOINTIKYSELY	2
KUNTOUTUSSÄÄTIÖN VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT	4
JÄRJESTÖN TOIMINTAAN OSALLISTUMINEN	6
ELÄMÄNTILANNE	8
TALOUDELLINEN TILANNE JA PALVELUJEN KÄYTTÖ	12
INTERNETIN KÄYTTÖ	15
KOKEMUKSIA JA PALAUTETTA	16
PALVELUNKÄYTTÖKOKEMUKSIA	16
PALVELUN ANTI	16
KOKEMUKSIA HYVÄ- JA HUONO-OSAISUUDESTA	17
VOIMAANNUTTAVAT ASIAT	17
VAPAA PALAUTE	17

Mirka Elovainio ja Tuuli Pitkänen 5.5.2017

MIPA:n internetsivut: www.a-klinikka.fi/mipa ja

<https://keskuststo.a-klinikka.fi/tietopuu/jarjestotutkimusohjelma>

MIPA Facebookissa: MIPaverkosto <https://www.facebook.com/groups/204885906514201/?fref=ts>

MIPA Twitterissä: @MIPaverkosto

MIPA TUTKIMUSOHJELMA JA HYVINVOINTIKYSELY

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelmassa (MIPA) 2015–2018 on mukana yhteensä kymmenen eri järjestöä A-kiltojen Liitto ry, A-klinikkasäätiö, EHYT ry, FinFami Uusimaa ry, Irti Huumeista ry, Kuntoutussäätiö, Mielenterveyden keskusliitto, Tukikohta ry, Sininauhaliitto ja Suomen Mielenterveysseura sekä Diakonia-ammattikorkeakoulut (DIAK). MIPA on ensimmäinen Suomessa laajasti päihde- ja mielenterveysjärjestöjen yhteistyössä toteutettu tutkimusohjelma. Tutkimusohjelmassa kehitetään järjestöjen tutkimustoiminnan yhteistyötä, yhteismitallisuutta, laatua ja hyödynnettävyyttä. Tutkimusohjelma kattaa kuusi tutkimushanketta ja niihin liittyen järjestetään työpajoja ja kansallisia tutkimusseminaareja. Tutkimustietoa tuotetaan kansalaisten elämäntilanteesta ja palveluntarpeista, kokemusasiantuntijuudesta sekä järjestöjen toiminnasta. Tarkempaa MIPA tutkimusohjelmaa ohjelmaa koskevaa tietoa sekä julkaisut ja tiedotteet on koottu internetsivuille (www.a-klinikka.fi/mipa). Hanke on Raha-automaattiyhdistyksen (RAY) nykyisen STEAn rahoittama.

Talvella 2015-2016 toteutettiin järjestöjen keskuudessa Hyvinvointikysely. Aineistonkeruu toteutettiin kyselytutkimuksena tätä varten suunnitelluilla kyselylomakkeilla. Kysely sisälsi kysymyksiä koskien mm. järjestötoimintaan osallistumista, palvelun tarpeita ja palvelujen käyttöä, omakohtaisia kokemuksia sekä henkilön omaa elämäntilannetta. Osallistumiseen liittyvistä kysymyksistä oli eri versiot palvelun käyttäjille ja muihin toimintoihin osallistuville mutta muu sisältö oli identtinen. Kyselyssä kartoitettiin laajasti järjestöjen tavoittamien kansalaisten elämäntilannetta ja toimintakykyä sekä kokemuksia ja palvelujentarpeita. Kyselyyn vastasi 1085 henkilöä. Lisäksi on toteutettu yksilö- ja ryhmähaastatteluja kyselylomakkeen teemoista; tavoitteena syventää numeerista tietoa kokemuksellisella tiedolla.

Hyvinvointikyselyn paperilomakkeet toimitettiin järjestöjen valitsemien yhteyshenkilöille kautta tiettyihin toimipaikkoihin, joissa lomakkeet jaettiin ohjeiden mukaan toimintaan osallistuville tai palvelujen käyttäjille. Järjestöjen yhteyshenkilöt palauttivat suljetuissa kirjekuorissa lomakkeet tutkijoille. Netissä kyselyyn vastasi 217 henkilöä. Vastaajista ei kerätty rekisteriä ja vastaaminen oli vapaaehtoista. Hyvinvointikyselyn lomakkeet löytyvät internetistä MIPAn sivulta Hyvinvoinninvajeet ja tarpeet.

MIPA-tutkimusohjelma on hyväksytty kaikissa mukana olevissa järjestöissä. Hyvinvointikyselyn sisältö ja kyselyyn osallistuminen on käsitelty hankkeen johtoryhmässä ja ohjausryhmässä. A-klinikkasäätiöltä on myönnetty Hyvinvointikyselyn tutkimuslupa. Muissa järjestöissä ei ole tutkimuslupia koskevia vakiintuneita käytäntöjä. Kyselyn alussa oli vastaajalle suunnattu esittely, josta käy ilmi osallistumisen vapaaehtoisuus sekä luottamuksellisuus. Vastaajista ei kerätty tunnistetietoja.

Vastaajia oli kuudesta eri päihdejärjestöstä, joista pääasiallisin vastaajaryhmä A-klinikkasäätiöllä (n = 190) olivat lakisääteisten palvelujen käyttäjät, A-kiltojen Liitto ry:ssä (n = 143) a-kiltalaiset toipujat, EHYT ry:ssä (n = 147) päihdeettömien matalankynnyksen kohtaamispaikka Elokolojen kävijät, Sininauhaliitto ry:ssä (n = 126) päiväkeskusten kävijät, Irti Huumeista ry:ssä (n = 108) toiminnassa eri syistä mukana olevia vapaaehtoiset ja Tukikohta ry:ssä (n = 68) päiväkeskustoiminnan osallistujat. Mielenterveysjärjestöistä vastauksia tuli hieman vähemmän; pääasialliset vastaajaryhmät olivat Suomen Mielenterveysseurassa (n=116) koulutuksiin tai vapaaehtoistoimintaan osallistuneet, Mielenterveyden Keskusliitossa (n=52) palvelunkäyttäjiä, FinFami Uusimaassa (n=78) läheisiä ja vertaisia, Vanhusten kotiapusäätiön Havu- ja Myyrasti (n=18) päiväkeskuksissa käyviä eläkeläisiä ja Kuntoutussäätiöllä (n=47) palvelutoimintaan

osallistuneita. Järjestökohtaiset raportit on linkitetty nettisivuille sitä mukaa kuin niitä on valmistunut.

Hyvinvointikyselyä koskevia julkaisuja

Kyselyn taustoja on kuvattu kirjallisuuskatsauksessa:

Pitkänen T. & Tourunen, J. (2016) Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tavoittamien kansalaisten hyvinvoinnin vajeiden tutkiminen. Tietopuu: katsauksia ja näkökulmia 1/2016.
http://www.a-klinikka.fi/tiedostot/Tietopuu_Katsauksia_ja_nakokulmia_1_2016.pdf

Tuloksia:

Pitkänen T, Jokelainen S, Sironen J & Glad T. (2017). Matalan kynnyksen kohtaamispaikat edistävät hyvinvointia. Tietopuu: katsauksia ja näkökulmia 1/2017. http://www.a-klinikka.fi/tiedostot/Tietopuu_katsauksia_ja_nakokulmia_%201_2017_Elokolo.pdf

Pitkänen T. & Tourunen, J. (2016) Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen toimintoihin osallistuneiden kansalaisten hyvinvointi kahden kyselytutkimuksen perusteella. Julkaisussa Osallistuminen, hyvinvointi ja sosiaalinen osallisuus – ATH-tutkimuksen tuloksia. Järjestökentän tutkimusohjelma. Toim. J. Murto ja O. Pentala. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen työpaperi 38. http://www.a-klinikka.fi/tiedostot/Pitkanen_Tourunen_THL_tyoapereita_38_2016.pdf

Kammonen K. (2016) Hyvä- ja huono-osaisuuden kokemus päihdejärjestöjen palvelujen käyttäjillä. Pro gradu –tutkielma, Terveystieteiden yksikkö Tampereen yliopisto 2016. Ohjaajat Anne Konu ja Tuuli Pitkänen (Hyväksytty 3/5). http://www.a-klinikka.fi/tiedostot/Kammonen_Karita_Gradu.pdf

Tutkimustietoa järjestötoiminnasta. Tuuli Pitkänen & Suvi Jokelainen. EHYT Järjestö 4/2016 löytyy sähköisesti osoitteesta <http://www.ehyt.fi/jasenviestinta>

Järjestötoiminta lisää osallistujien hyvinvointia laajasti. Tuuli Pitkänen & Jouni Tourunen. Tiimi 4/2016, s. 22-23.

Kokemus yhdenvertaisuuden puutteesta ja yksinäisyydestä heikentää asiakastyytyväisyyttä. Tuuli Pitkänen & Jouni Tourunen. Tiimi 3/2016, s. 26-27.

MIPAn nettisivuilta www.a-klinikka.fi/mipa

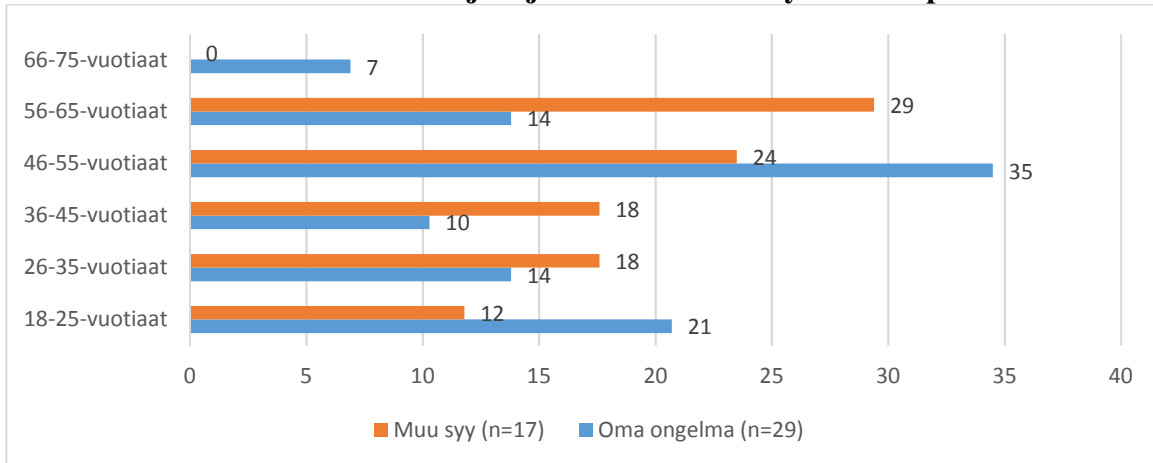
löytyy tietoa hyvinvointikyselystä sekä mm. lomakkeet ja palauteraportteja järjestöille.

KUNTOUTUSSÄÄTIÖN VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

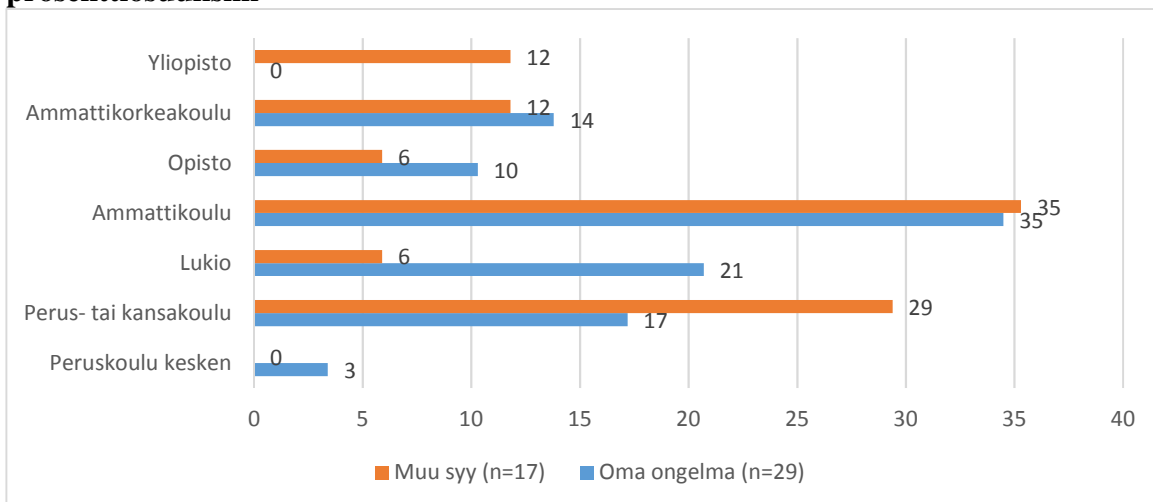
Kuntoutussäätiön toimintojen kautta hyvinvointikyselyyn oli vastannut 46 henkilöä¹. Suurin osa vastaajista oli ollut mukana joko Kelan työvalmennuksessa tai Vantaan kaupungin kuntouttavassa työtoiminnoissa. Palveluissa kyselyyn oli täyttänyt 21 vastaajaa ja muihin toimintoihin kohdistetun kyselyyn 25 vastaajaa. Vastaajista viisi oli täyttänyt kyselylomakkeen internetissä.

Oman ongelman takia Kuntoutussäätiön toiminnoissa oli mukana 29 vastaajaa ja muun syyn vuoksi 17 vastaajaa. Vastaukset on analysoitu tässä raportissa kahdessa ryhmässä, oman päihde- tai mielenterveysongelman ja muun syyn takia toimintaan osallistuneet (ks. taulukko 5), koska nämä kaksi ryhmää eroavat toisistaan monin tavoin. Ryhmät ovat kuitenkin erittäin pieniä, joten kuvioissa näkyvät erot ovat kuvailevia. Ryhmien välisten erojen tilastollisia merkitsevyyksiä ei ole testattu, ellei asiaa erikseen mainita. Kyselyt oli täytetty Helsingissä ja aikavälillä 21.11.2015 - 2.2.2016. Kyselyyn vastanneista oli miehiä hieman yli puolet. Kolmannes vastaajista oli 46-55-vuotiaita (kuvio 1).

Kuvio 1. Kuntoutussäätiön vastaajien jakautuminen ikäryhmittäin prosentiosuuksina

Kuvio 2. Kuntoutussäätiön vastaajien jakautuminen ylimmän koulutusasteen mukaan prosentiosuuksiin

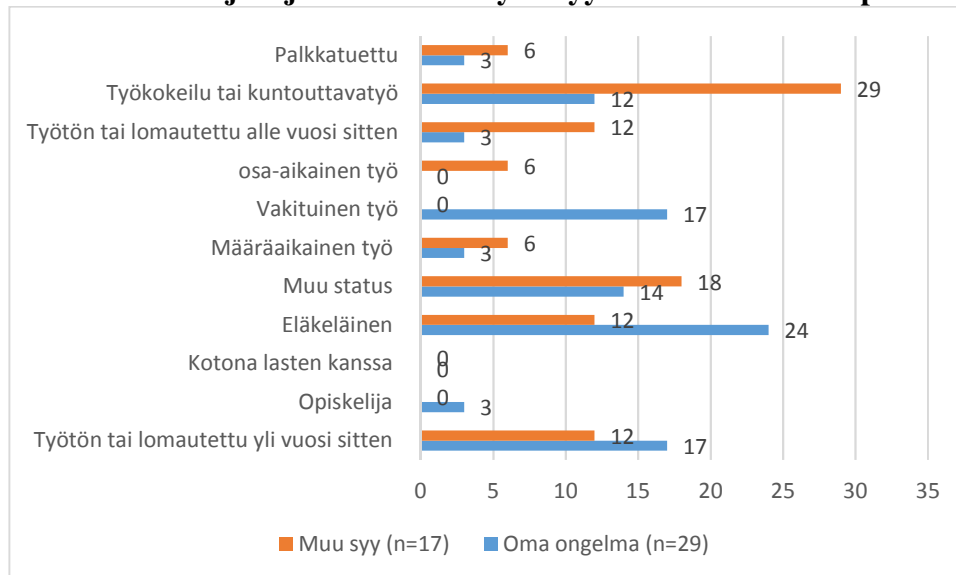

¹ Kaikkiaan 47 vastaajasta poistettiin yksi netin kautta vastannut, joka ilmoitti, ettei liity millään tavalla järjestöön tai sen toimintaan. Tämä raportti koskee siis niitä 46 vastaajaa jotka toimivat järjestössä.

Taulukot ja kuvat sisältävät Kuntoutussäätiön vastaajien jakaumat kysymyskohtaisesti. Kyselylomake löytyy internetistä Tietopuusta http://www.a-klinikka.fi/tiedostot/jarjestotutkimus/MIPA_Hyvinvointikysely_toiminnot_T2_1_2015.pdf

Suurin osa vastaajista ei ollut vakituksessa työssä (89 %). Yleisin asumismuoto oli vuokra-asuminen ja suurin osa vastaajista asui yksin.

Kuvio 3. Vastaajien jakautuminen työllisyystilanteen mukaan prosenttiosuuksiin

Muiksi tilanteeksi oli ilmoitettu sairauslomalla, vapaaehtoistyössä tai sosiaalitoimen asiakas.

Taulukko 1. Asumismuoto prosenttiosuudet (%) toimintoihin osallistumisen syyn mukaan

Asumismuoto	Oma ongelma	Muu syy	Kaikki
	29	17	46
Muu vuokra-asunto	38	29	35
Kunnan vuokra-asunto	28	35	30
Omistusasunto	24	29	26
Muu asumismuoto	7	0	4
Asunnoton	0	6	2
Kaverin luona	3	0	2

Muiksi asumismuodoiksi oli mainittu miehen perhe ja oman perheen luona.

Taulukko 2. Asuinkumppani prosenttiosuudet (%) toimintoihin osallistumisen syyn mukaan

Asuinkumppani	Oma ongelma	Muu syy	Kaikki
	29	17	46
Asun yksin	52	41	48
Puoliso	17	35	24
Omia/puolison vanhempia	10	6	9
Alaikäisiä lapsia	14	12	6
Muita aikuisia	7	0	4
Täysi-ikäisiä lapsia	3	0	2

JÄRJESTÖN TOIMINTAAN OSALLISTUMINEN

Yleisimmät lähteet josta oli saatu tietoa järjestöstä tai sen toiminnasta olivat internet ja terveydenhuolto.

Taulukko 3. Mistä olet saanut tietoa tästä toiminnasta/järjestöstä? vastaajalla mahdollisuus valita monta syytä (prosenttitaulukko %)

Tietolähde	Oma ongelma	Muu syy	Kaikki
n	29	17	46
Muualta	20	47	30
Internet	31	6	22
Terveydenhuolto	28	12	22
Tutulta	28	6	20
Muulta työntekijältä	14	24	17
Sosiaalitoimesta	21	6	15
Sosiaalisesta mediasta	21	0	13
Toisesta järjestöstä	10	0	7
Lehdestä	7	6	7
Läheiseltä	3	6	4
Muualta mediasta	0	0	0

Muita syitä tietolähteeksi mainittiin useimmiten esimerkiksi: TE-keskus, vankila ja tuettu asuminen.

Osallistumisroolista kysyttiin ainoastaan toimintokyselyssä. Kokemusasiantuntijana tai vertaisena kirjasi osallistuneensa toimintoihin yhteensä yhdeksäntoista eri henkilöä.

Taulukko 4. Osallistumisrooli toimintoihin osallistumisen syyn mukaan vastaajalla mahdollisuus valita monta syytä/roolia (prosenttitaulukko %) *

Ilmoitettu osallistumisrooli	Oma ongelma	Muu syy	Kaikki
n	19	6	25*
Kokemusasiantuntija	58	67	60
Vertainen	63	33	56
Aktiivinen osallistuja	58	6	48
Jäsen	42	17	36
Vapaaehtoistyöntekijä	37	17	32
Palvelun käyttäjä tai asiakas	26	0	20
Hallituksenjäsen	26	0	20
Satunnainen osallistuja	16	0	12
Työntekijänä järjestössä	11	17	12
Muu osallistumisrooli	11	0	8
Opiskeluihin liittyen	5	0	4
Työtoiminta tai tuki	0	17	4
Tutustumassa toimintaan	5	0	2

Muiksi rooleiksi ilmoitettiin koulutus ja tutkimus.

* Kysymys sisältyi ainoastaan toimintokyselyyn (n=25), ei palveluihin kohdistettuun kyselyyn

Taulukko 5. Mistä syistä olet tullut mukaan tähän toimintaan? vastaajalla mahdollisuus valita monta syytä (prosenttitaulukko %)

Syy tulla mukaan toimintaan	n	Oma ongelma	Muu syy	Yhteensä
Tuki toipumisen ylläpitämiseen	%	76	29	59
Haluan oppia uutta tai saada tietoa		52	59	54
Vertaistuen antaminen		69	24	52
Saan mielekästä tekemistä		52	47	50
Vertaistuen saaminen		69	12	48
Haluan tutustua uusiin ihmisiin		48	29	41
Omaan mielenterveyteeni liittyvät syyt		66	0	41
Omaan päihteiden käyttöön liittyvät syyt		55	0	35
Haluan tavata ihmisiä		38	29	35
Haluan kuulua johonkin ryhmään		41	24	35
Läheisen mielenterveyteen liittyvät syyt		10	0	7
Akuutti ongelma ”tilanne päällä”		7	0	4
Läheisen päihteiden käyttöön liittyvät syyt		7	0	4
Muu syy		14	6	11
<i>Kysytty vain osalta vastaajista</i>				
Haluan auttaa muita ihmisiä*		79	83	80
Saan palkkaa tai palkkioita*		16	33	20
Haittojen ennaltaehkäisy*		37	17	17
Yhteiskunnallinen vaikuttaminen*		58	33	52
Tukea asumiseen (vain palvelukysely n=21)		0	9	5

Muiksi syiksi tulla mukaan oli mainittu muun muassa kurssitehtävä ja vapaaehtoistyö eläkkeellä.

*Kysymys esitetty vain toimintokyselyssä (n=25)

Suurin osa vastaajista oli ollut mukana toiminnasta jo pidemmän aikaa, vain 13 vastaajaa oli kyselyä täyttäessään mukana toiminnassa ensimmäistä kertaa. Alle vuoden toiminnassa oli ollut mukana 47 % vastaajista ja näiden kuukausittainen mukanaoloaika vaihteli 0-9 kuukauden välillä. Jos oli ollut mukana toiminnassa yli vuoden, mukana olo vaihteli välillä 1-20-vuotta, joskin yleisin mukana oloaika vuosina oli 2-vuotta (16 %) tai 3-vuotta (11 %).

Osallistumistiheys vaihteli vastaajilla seuraavasti: 24 % vastaajista raportoi osallistuvansa toimintaan harvemmin kuin kerran viikossa, 20 % vastaajista noin kerran viikossa ja 39 % vastaajista useammin kuin kerran viikossa. 15 % vastaajista osallistui toimintaan jonkin kurssin muodossa. Osallistumistunnit viikossa vaihtelivat välillä 0-30 tuntia viikossa, yleisin tuntimäärä viikossa oli 8 tuntia (11 %). Suurin osa vastaajista piti toiminnan kuormittavuutta sopivana (taulukko 6).

Taulukko 6. Kuormittaako tähän toimintaan osallistuminen sinua? (prosenttitaulukko %)

Toiminnan kuormittavuus	Oma ongelma	Muu syy	Kaikki
n	19	6	25
Sopivasti	90	67	84
Liikaa	11	0	8
Aivan liian vähän	0	17	4
Liian vähän	0	17	4

*Kysymys esitettiin vain toimintokyselyssä, siksi vastaajien määrä pienempi (n=25)

Taulukko 7. Tunnetko kuuluvasi tähän järjestöön/säätiöön? (prosenttitaulukko %)

Ryhmään kuulumisen tunne	Oma ongelma	Muu syy	Kaikki
n	29	17	46
Erittäin paljon	45	18	35
Paljon	28	41	33
Vähän	28	35	30
Ei lainkaan	0	6	2

Taulukko 8. Onko tämä toiminta mielestäsi vaikuttanut hyvinvointiisi? (prosenttitaulukko %)

Toiminnan vaikutus hyvinvointiin	Oma ongelma	Muu syy	Kaikki
n	29	17	46
Parantanut	69	35	57
Ylläpitänyt	28	53	37
Ei vaikutusta	3	12	7

ELÄMÄNTILANNE

Vastaajia pyydettiin arvioimaan omaa tilannettaan elämän eri osa-alueilla **tällä hetkellä** ja toiseen kertaan **kun tulit mukaan tähän toimintaan** kouluarvosanoja apuna käyttäen (4 = tilanne on erittäin huono; 10 = tilanne on erinomainen tai asia on erinomaisesti hallinnassa).

Miten arvioit OMAA tilannettasi elämän eri osa-alueilla TÄLLÄ HETKELLÄ?

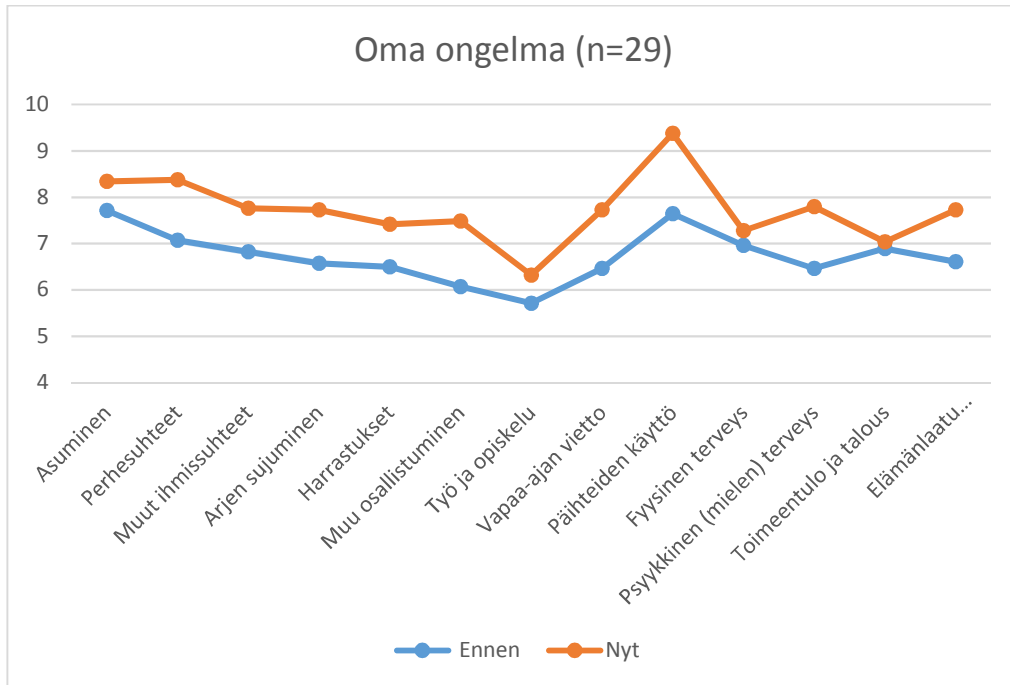
Arvioi jokainen asia käyttäen **kouluarvosanoja 4–10** (4 = tilanne on erittäin huono; 10 = tilanne on erinomainen tai asia on erinomaisesti hallinnassa)

___ Asuminen	___ Perhesuhteet	___ Muut ihmissuhteet
___ Arjen sujuminen	___ Harrastukset	___ Muu osallistuminen
___ Työ tai opiskelu	___ Vapaa-ajan vietto	___ Päihteiden käyttö
___ Fyysinen terveys	___ Psykkinen (mielen) terveys	___ Toimeentulo ja talous
___ Elämänlaatu kokonaisuudessaan		

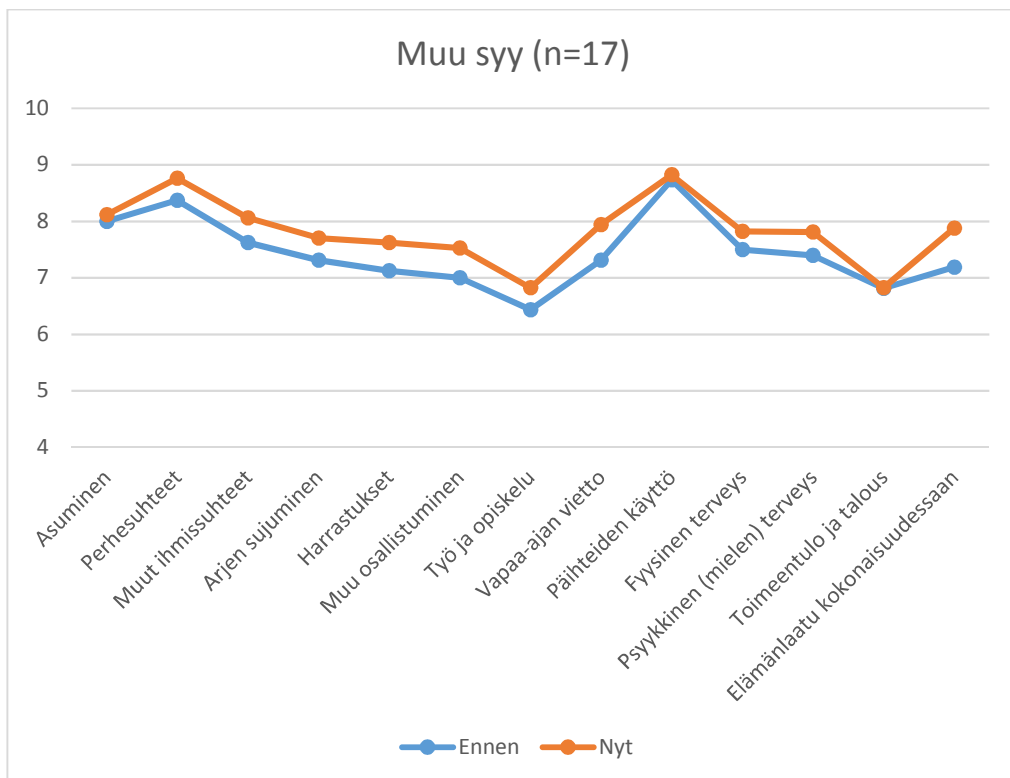
Vastaajat olivat kokeneet elämäntilanteensa parantuneen laaja-alaisesti toimintaan osallistumisen myötä. Kuvioissa 4- 6 oman ongelman takia ja muusta syystä osallistuneet on esitetty erikseen. Ryhmien väliset erot eivät kuitenkaan olleet tilastollisesti merkitsevät. Kaikkien vastanneiden arvioita yhtenä ryhmänä tarkasteltaessa kokonaiskeskiarvo tilanteelle vastaamisen aikaan oli 7,8 ja arvio tilanteesta toimintaan mukaan tullessa 7,0; tilanteesta koettu muutos oli tilastollisesti merkitsevä ($p < 0,001$). Myönteistä muutosta oli koettu kaikilla muilla osa-alueilla paitsi

asumisessa, toimeentulossa ja taloudessa, työssä ja opiskelussa sekä fyysisen terveyden kohdalla (parittainen t-testi $p < 0,05$).

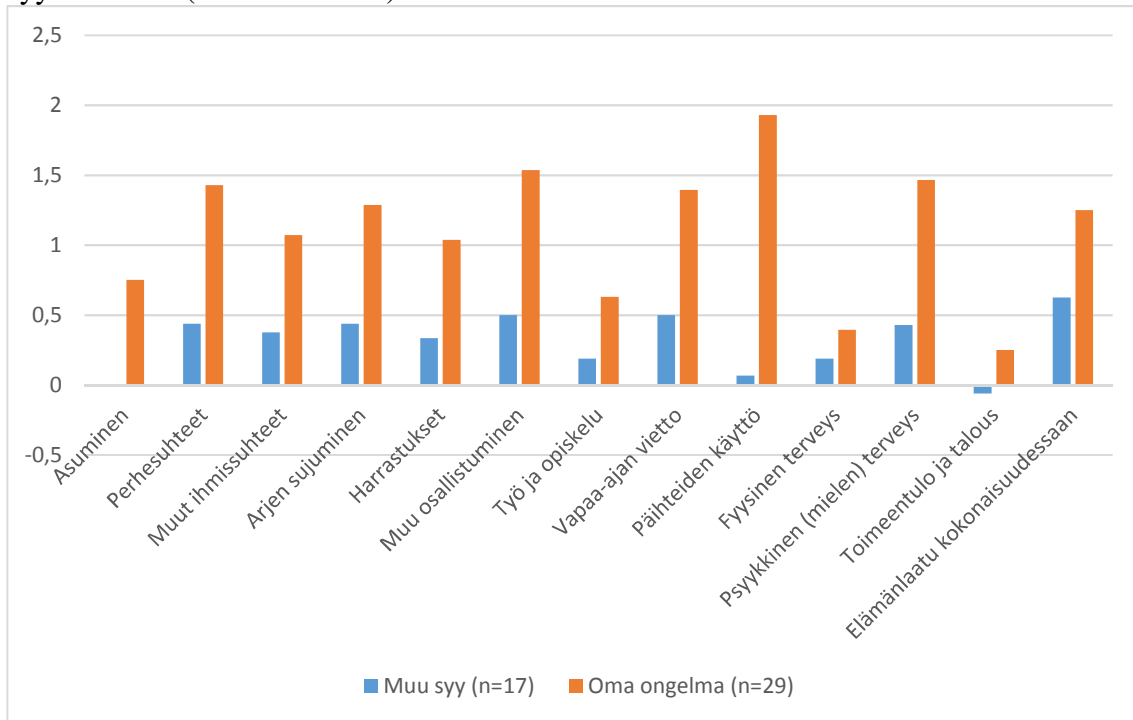
Kuvio 4. Elämän eri osa-alueiden kouluarvosanojen keskiarvot toimintaan mukaan tullessa ja kyselyn täyttämisen hetkellä, oman ongelma takia toimintaan mukaan tulleet vastaajat

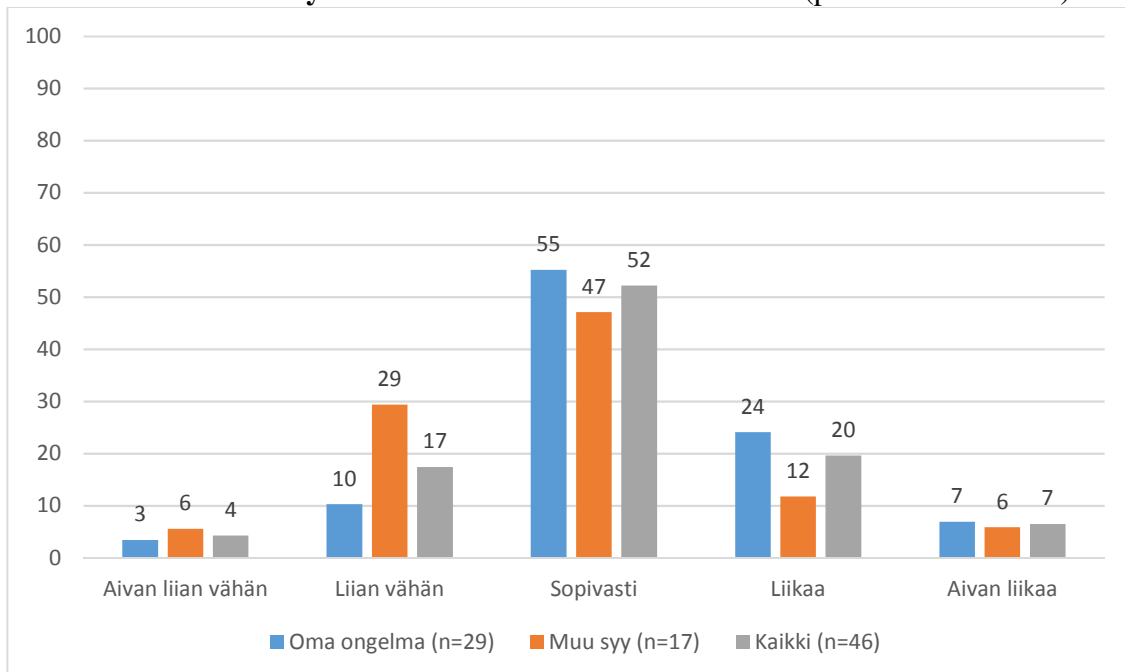
Kuvio 5. Elämän eri osa-alueiden kouluarvosanojen keskiarvot toimintaan mukaan tullessa ja kyselyn täyttämisen hetkellä, muun syyn takia toimintaan mukaan tulleet vastaajat

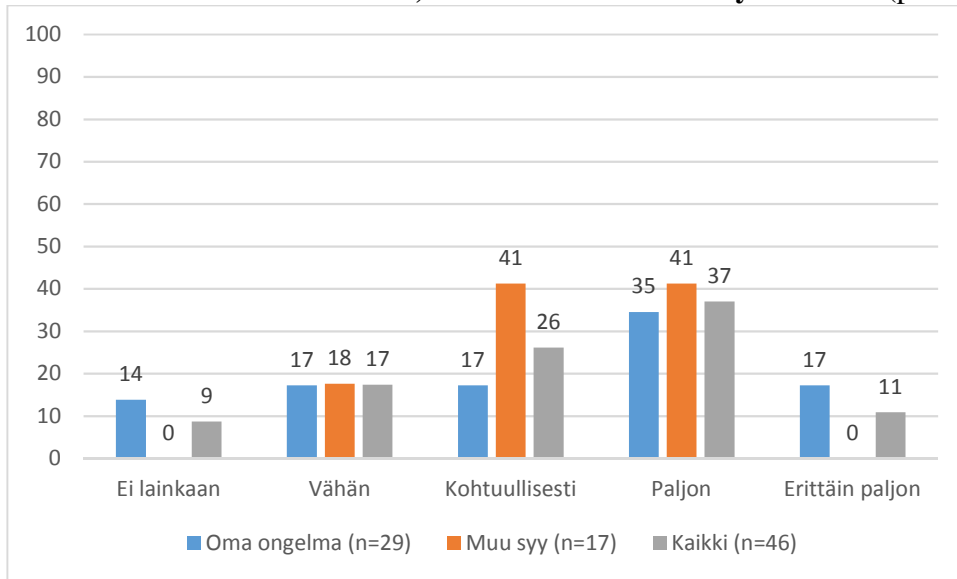
Kuvio 6. Elämän eri osa-alueiden arvioinnin muutoksen keskiarvot toimintaan osallistumisen syyn mukaan (erot kuvailevia)

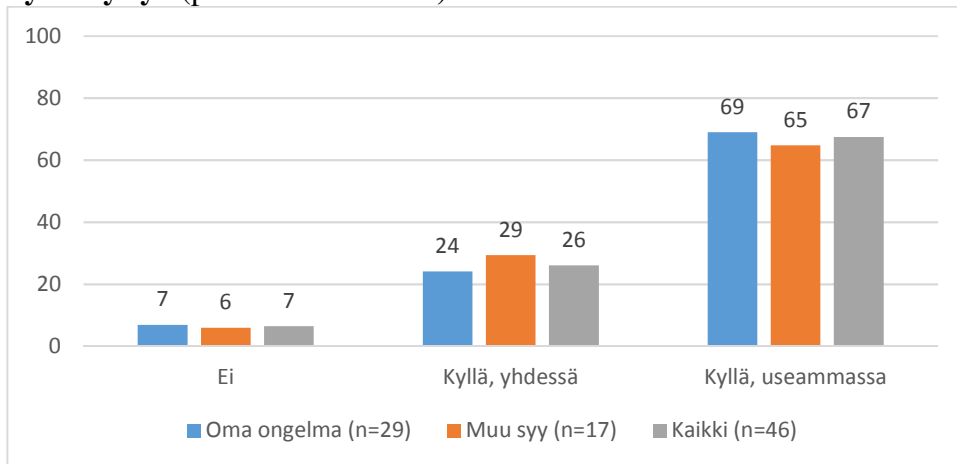
Kuvio 7. Onko sinulla yleensä ottaen riittävästi tekemistä? (prosenttiosuudet %)

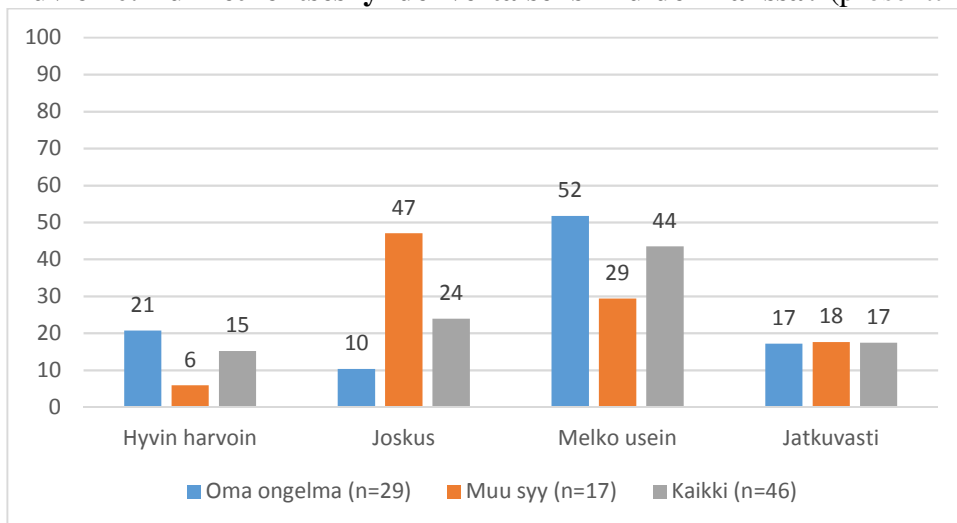
Kuvio 8. Missä määrin tunnet, että elämäsi on merkityksellistä? (prosenttiosuudet %)

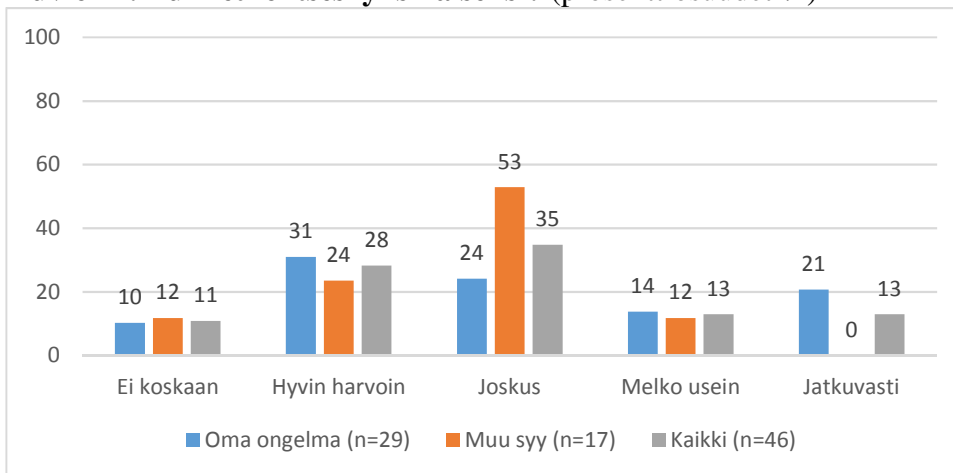
Kuvio 9. Kuulutko johonkin yhteisöön (esim. perhe, porukka, ryhmä), jossa koet olevasi hyväksytty? (prosenttiosuudet %)

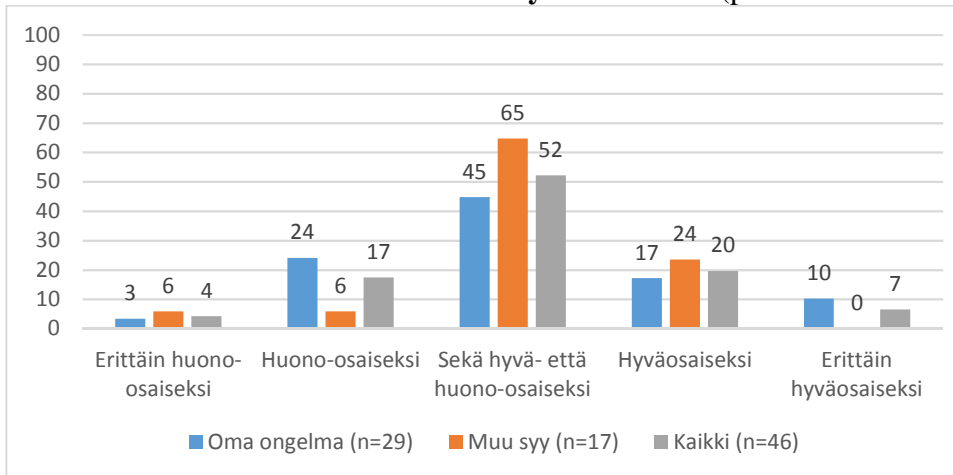
Kuvio 10. Tunnetko itsesi yhdenvertaiseksi muiden kanssa? (prosenttiosuudet %)

Kuvio 11. Tunnetko itsesi yksinäiseksi? (prosenttiosuudet %)

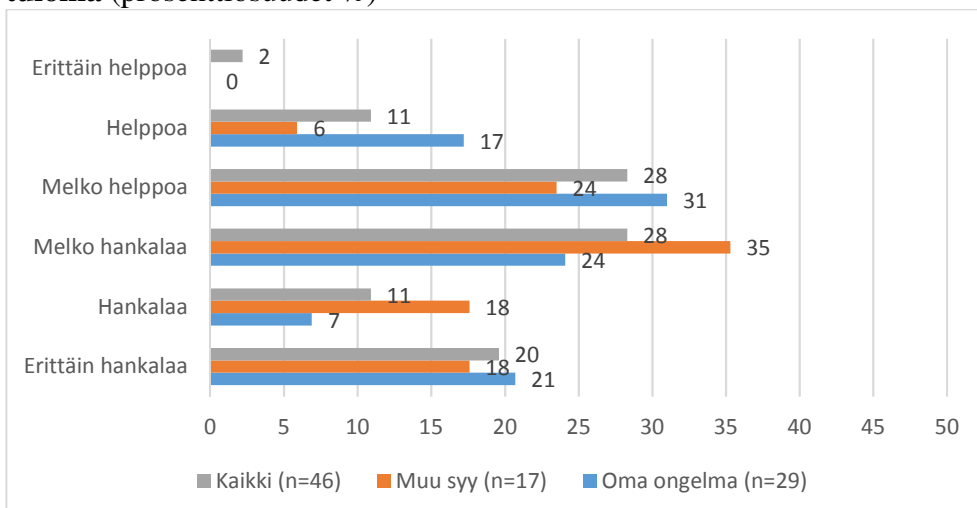

Kuvio 12. Tunnetko itsesi huono- tai hyväosaiseksi? (prosenttiosuudet %)

TALOUDELLINEN TILANNE JA PALVELUJEN KÄYTTÖ

Kuvio 13. Kun kotitaloutesi kaikki tulot otetaan huomioon, onko menojen kattaminen näillä tuloilla (prosenttiosuudet %)

Taulukko 8. Palveluiden käyttö

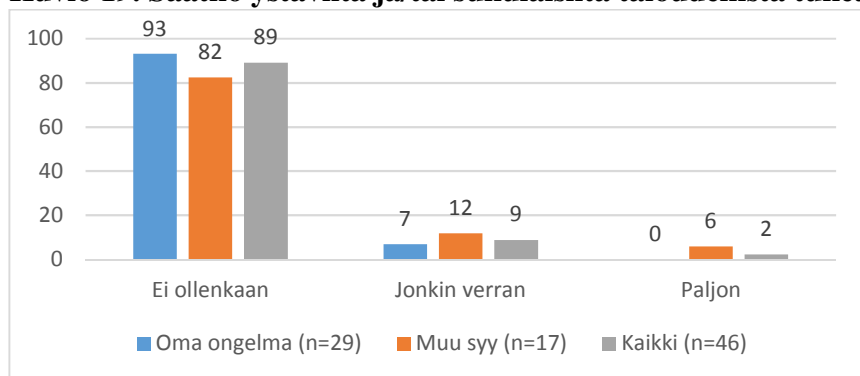
	Oma ongelma	Muu syy	Kaikki
n	29	17	46
Mielenterveys			
En ole tarvinnut	38	65	48
Olisin tarvinnut, mutta en saanut	3	6	4
Olen käyttänyt, palvelu ei ole riittävä	17	6	13
Olen käyttänyt, palvelu oli riittävää	41	24	35
Päihdepalvelut			
En ole tarvinnut	72	71	72
Olisin tarvinnut, mutta en saanut	3	0	2
Olen käyttänyt, palvelu ei ole riittävä	3	6	4
Olen käyttänyt, palvelu oli riittävää	21	24	22
Asumispalvelut			
En ole tarvinnut	79	82	80
Olisin tarvinnut, mutta en saanut	0	0	0
Olen käyttänyt, palvelu ei ole riittävä	7	12	9
Olen käyttänyt, palvelu oli riittävää	14	6	11
Lääkärin palvelut			
En ole tarvinnut	17	29	22
Olisin tarvinnut, mutta en saanut	3	0	2
Olen käyttänyt, palvelu ei ole riittävä	17	24	20
Olen käyttänyt, palvelu oli riittävää	62	47	57
Talous ja velkaneuvonta			
En ole tarvinnut	62	82	70
Olisin tarvinnut, mutta en saanut	7	12	9
Olen käyttänyt, palvelu ei ole riittävä	3	6	4
Olen käyttänyt, palvelu oli riittävää	28	0	17
Toimeentulotuki			
En ole tarvinnut	54	41	49
Olisin tarvinnut, mutta en saanut	7	6	7
Olen käyttänyt, palvelu ei ole riittävä	14	18	16
Olen käyttänyt, palvelu oli riittävää	25	35	29
Lastensuojelu			
En ole tarvinnut	86	82	84
Olisin tarvinnut, mutta en saanut	0	0	0
Olen käyttänyt, palvelu ei ole riittävä	4	6	4
Olen käyttänyt, palvelu oli riittävää	11	12	11

21 % vastaajista koki tarvitsevansa jotain palvelua jota ei ollut kuitenkaan saanut. Muita tarpeellisia palveluita, joita ei oltu saatu, terapiapalvelut, apu elämäkumppanin etsimiseen, juristin apu ja lasten hoito /sijaishoitopalvelut erityislapsille sekä liikunnanohjaaja.

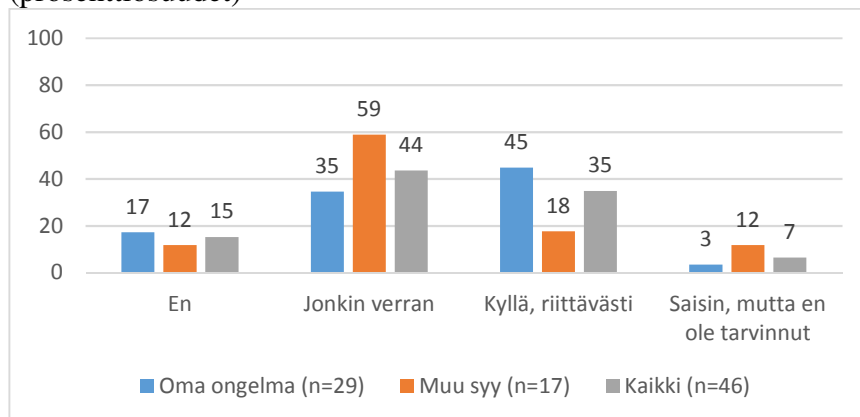
Taulukko 9. Taloudellinen tilanne (prosenttiosuudet)

	Oma ongelma (n=29)	Muu syy (n=17)	Kaikki (n=46)
Oletko pelännyt, että ruoka loppuu ennen kuin saat rahaa ostaa lisää?			
Ei	52	71	59
Kyllä	48	29	41
Oletko joutunut tinkimään lääkkeiden ostosta rahan puutteen vuoksi?			
Ei	72	71	72
Kyllä	28	29	28
Oletko jättänyt rahan puutteen vuoksi käymättä lääkärissä?			
Ei	69	77	72
Kyllä	31	24	28
Oletko ruokapankin asiakas?			
Ei	83	82	83
Kyllä (muutamana kerran vuodessa)	7	12	9
Keskimäärin kerran kuussa	3	6	4
Joka viikko	7	0	4

Kuvio 19. Saatko ystäviltä ja/tai sukulaisilta taloudellista tukea tarvittaessa? (prosenttiosuudet)

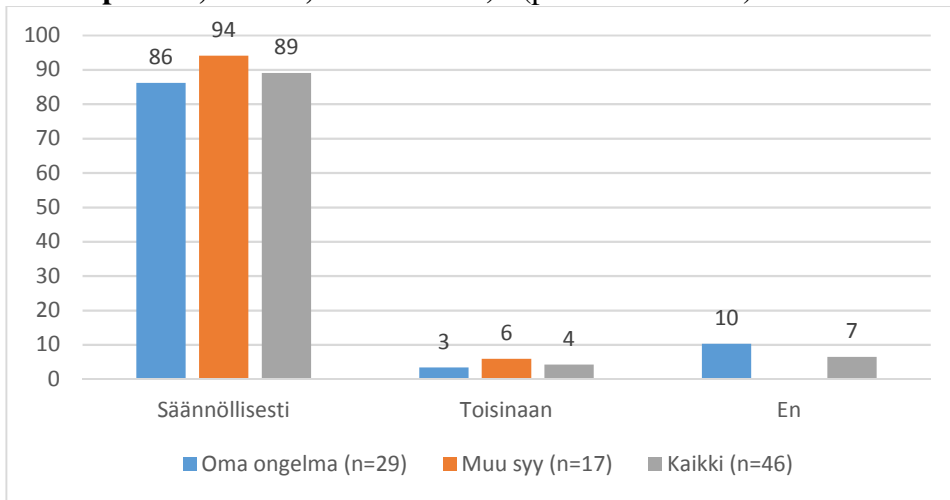

Kuvio 20. Saatko ystäviltä ja/tai sukulaisilta tarvittaessa muuta käytännön apua? (prosenttiosuudet)

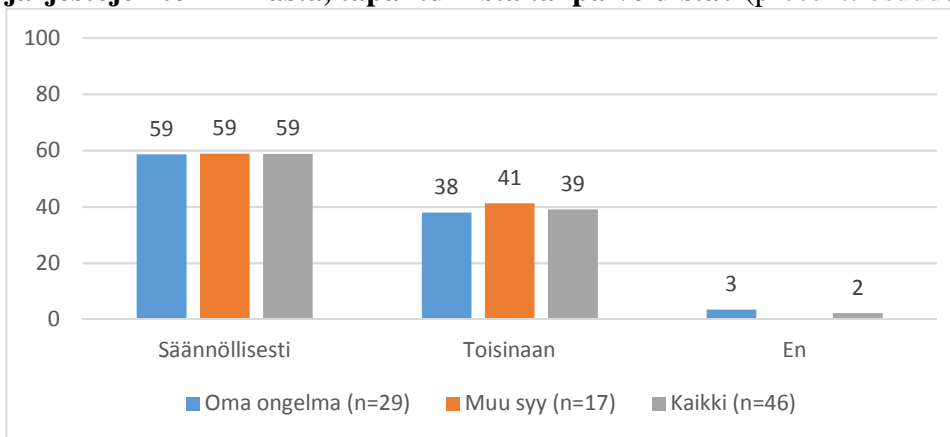

INTERNETIN KÄYTTÖ

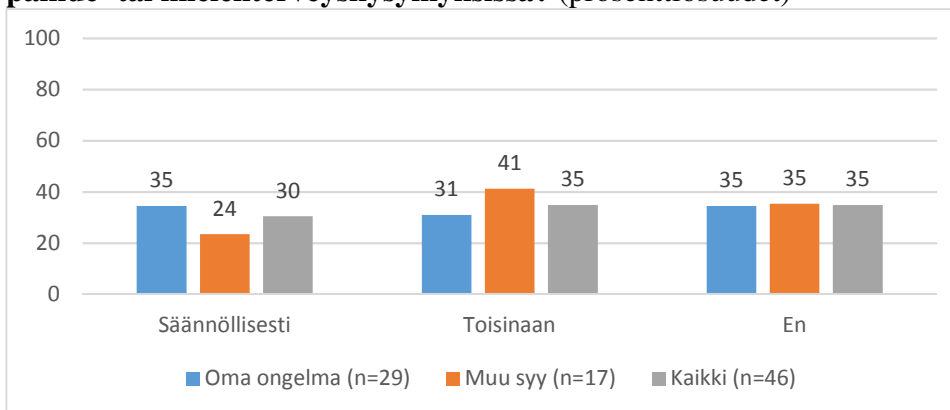
Kuvio 22. Oletko käyttänyt internetiä viimeisen 12 kk aikana: Sähköiseen asiointiin (esim. verkkopankki, KELA, verohallinto)? (prosenttiosuudet)

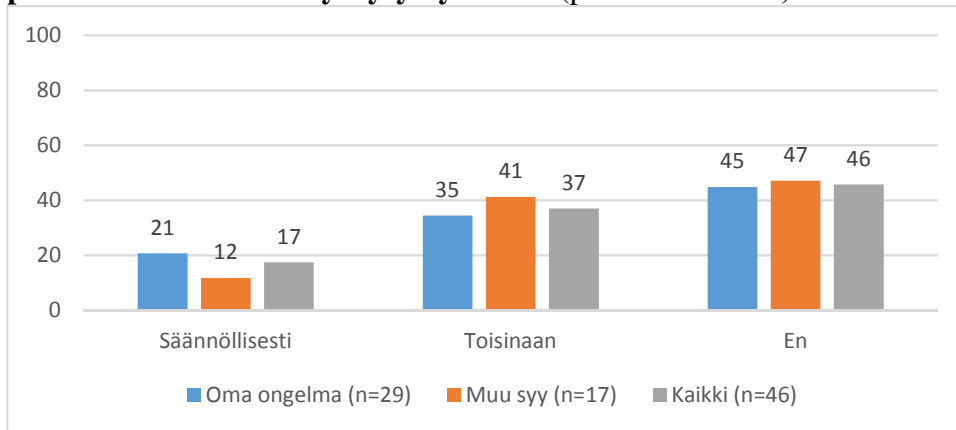
Kuvio 23. Oletko käyttänyt internetiä viimeisen 12 kk aikana: Tietojen hakemiseen järjestöjen toiminnasta, tapahtumista tai palveluista? (prosenttiosuudet)

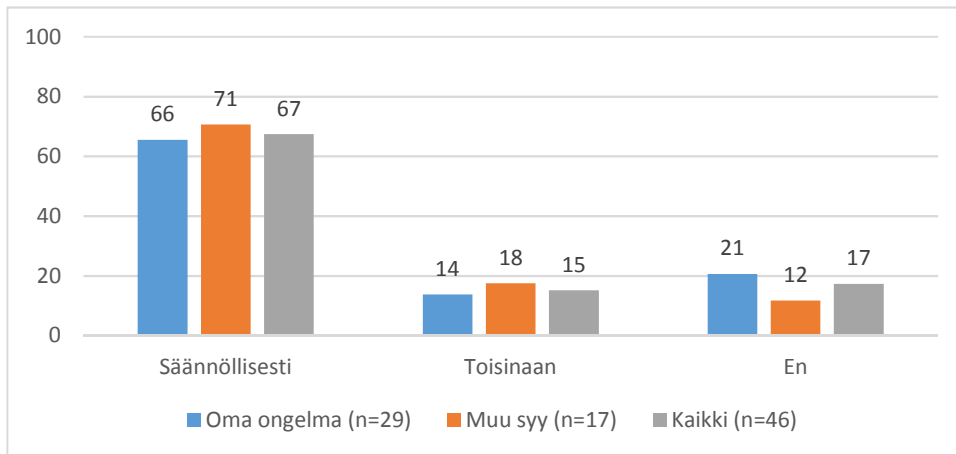
Kuvio 24. Oletko käyttänyt internetiä viimeisen 12 kk aikana: Vertaistuen hakemiseen päihde- tai mielenterveyskysymyksissä? (prosenttiosuudet)

Kuvio 25. Oletko käyttänyt internetiä viimeisen 12 kk aikana: Muun avun hakemiseen päihde- tai mielenterveyskysymyksissä? (prosenttiosuudet)

Kuvio 26. Oletko käyttänyt internetiä viimeisen 12 kk aikana: Sosiaaliseen mediaan? (prosenttiosuudet)

KOKEMUKSIA JA PALAUTETTA

PALVELUNKÄYTTÖKOKEMUKSIA

Palvelunkäyttökokemukset olivat suurimmaksi osaksi positiivisia. Palvelusta koetaan saavan vertaistukea ja sosiaalisia kontakteja sekä rytmiä ja tukea arkeen. Lisäksi moni mainitsi toiminnan tukevan päihitteettömyyttä ja henkilökunnan olevan mukavaa. Toisaalta toiminta voi olla myös raskasta ja turhauttavaa, jos tilanteet eivät etene kuten toivoisi.

PALVELUN ANTI

Palvelun parhaaksi anniksi kuvailtiin vertaistukea, sen antamista ja saamista. Palvelut ja toiminta mahdollisti monelle myös arjen hallinnan, päihitteettömyyden ja sen mainittiin antavan usein kokemuksen tarpeellisuudesta. Joku mainitsi toimintaan osallistumisen jopa elämäntavaksi. Lisäksi palvelu antaa käytännön tukea ja tietoa.

KOKEMUKSIA HYVÄ- JA HUONO-OSAISUUDESTA

Hyvä- ja huono-osaisuuden kokemuksia kartoittavan kyselyn jälkeen vastaajia pyydettiin kertomaan omin sanoin kokemuksistaan.

Moni vastaajista mainitsi taloudelliset ongelmat kysyttäessä huono-osaisuuden kokemuksista, lisäksi moni koki että nyky-yhteiskunnan vaatimukset syrjäyttävät. Myös yksinäisyyden kokemukset lisäsivät monilla huono-osaisuuden kokemuksia ja toiveena monella olikin sosiaalisen elämän laajentuminen muuhunkin kuin järjestön toimintaan. Lisäksi haaveena oli usein yhteiskuntaan mukaan pääseminen taloudellisesti, sosiaalisesti ja toiveena oli myös osallisuus työn sekä yhteiskunnallisen vaikuttamisen kautta. Positiivisena asiana moni mainitsi oman tilanteensa hyväksi, varsinkin menneisyytensä huomioon otettuna, ja nykyisen elämän olevan hyvää ja tasapainoista.

VOIMAANNUTTAVAT ASIAT

Mitkä ovat sinulle tärkeitä voimaa antavia asioita elämässäsi?

Voimaannuttaviksi asioiksi elämässä mainittiin AA-palvelut, läheiset ihmiset (lapsenlapset, perhe, ystävät) ja vertaistuen saaminen ja antaminen, joka antaa mielekkyyttä elämään. Lisäksi voimaannuttaviksi asioiksi elämässä mainittiin mielenkiintoiset työtehtävät, opiskelu ja uuden oppiminen sekä harrastustoiminta ja luonto.

VAPAA PALAUTE

Kirjoita vapaasti palautetta ja näkemyksiä päihde- ja mielenterveysjärjestöjen toiminnasta/palveluista (odotuksia, kehittämistarpeita, palautetta)

Palveluissa on vastaajien mukaan paljon kehitettävää, vaikka nykyisessäkin toiminnassa on paljon hyvää (kuntouttava työtoiminta, vertaistuki ym.). Kehitettävää on muun muassa lääkkeettömissä hoidoissa ja lisäksi hoitoihin toivotaan ihmisläheisempää otetta, sanottiin myös että järjestöillä on liikaa vastuuta tuen järjestämisessä ja palveluita ei yksinkertaisesti ole tarpeeksi tai niistä ei tiedoteta tarpeeksi. Järjestöille ja päihdehoidolle toivotaan myös lisää taloudellista tukea, jotta niitä olisi mahdollista jatkaa myös tulevaisuudessa ja myös laajentaa.